

Тема: РМ.Контрольне есе «Що означає зробити правильний вибір в житті»

Мета: навчити учнів самостійно добирати і систематизувати матеріал відповідно до теми та основної думки висловлення, будувати логічно правильне і композиційно завершене висловлення; формувати вміння й навички вільного використання засобів мови в будь-яких життєвих ситуаціях; розвивати критичне мислення; збагачувати словниковий запас школярів; розвивати творчі здібності; сприяти осмисленню цінностей життя людини, його наповненості й сенсу.

Тип уроку: урок розвитку комунікативних умінь і навичок (*формування комунікативної компетенції*).

Перебіг уроку

1. Організаційний етап.

Забезпечення емоційної готовності школярів.

- Графічне або кольорове зображення настрою;
- розповідь про настрій рядком з пісні;
- привітання -вправа «Пластичне дзеркало»

1. Підготовка до сприймання матеріалу. Мотивація навчальної діяльності.

II. Формування практичних умінь написання есе.

Слово вчителя.

Безперечно, не знайдеться людини, яка би не чула слова «щастя». Воно є загальнозживаним і, здається, таке зрозуміле. Та варто лише спробувати витлумачити його, як виявиться, що це не дуже просто. Так відбувається через те, що поняття «щастя» стосується духовного світу людини. А скільки людей — стільки світів! Тож зрозуміло, що кожен витлумачуватиме щастя по-своєму. Для когось — це задоволення, втіха; для когось — добробут. Хтось щастя розуміє як удачу, талан. Для інших щастя — це радість. Наука етика визначає: щастя — це задоволення від життя загалом.

Оскільки кожна людина живе своїм життям, то й відчуття втіхи від нього в кожного буде своє. Саме тому й найзагальніші рекомендації як жити, щоб досягти щастя, є дуже умовними.

Це, однак, не означає, що люди зовсім безпорадні в пошуках щастя. Впродовж тисячоліть накопичено чималий досвід, сутність якого стисло формулюють так: щоб відчувати щастя, треба замислюватися над тим, для чого живемо, що є важливим для нашого життя, без чого не уявляємо свого життя тощо. Такі настанови ґрунтуються на моральних правилах, тобто є етичними.

Щастя — відчуття цілковитого задоволення життям, відчуття глибокого вдоволення й безмежної радості, яких зазнає хто-небудь.

Проблемне запитання.

— Поміркуйте, що може зробити людину щасливою. Запишіть свої думки у вигляді переліку чинників щастя. Порівняйте свої записи з результатами однокласників. Чи мають ваші напрацювання щось спільне? Чому? Як це пов'язане з моральними правилами життя?

Складання асоціативного куща.

— Складіть асоціативний кущ до слова «щастя» або слова «життєвий вибір»

З'ясування особливостей есе як виду роботи.

Есе — невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання, не претендує на вичерпне й визначальне трактування теми.

Визначальними рисами есе є незначний обсяг, конкретна тема, дана в підкреслено вільному, суб'єктивному її тлумаченні, вільна композиція. Як правило, есе виражає нове, суб'єктивне слово про щось. Стиль есе відрізняється образністю, афористичністю, використанням нових поетичних образів, свідомою настановою на розмовну інтонацію й лексику. Для есе характерне використання численних засобів художньої виразності: метафор, алегоричних образів, символів, порівнянь.

На першому плані есе — особа автора, його думки, відчуття, ставлення до світу. Це головна установка твору.

Спільні й відмінні ознаки твору-роздуму й есе.

За змістом і формою есе співвідноситься із твором-роздумом, однак перед його автором стоїть складніше завдання: спонукати читачів до роздумів, завдяки переконливості та яскравості викладу викликати в них емоційний відгук на прочитане. Есе, як і будь-який вид твору, вимагає творчого осмислення теми, але найважливіше в ньому — авторська позиція, особисте бачення проблемної ситуації та способів її вирішення, засноване на знанні матеріалу і власному інтелектуальному досвіді. В есе необхідно чітко визначення проблеми, у трактуванні якої принципово важлива авторська аргументація з елементами самостійного аналізу.

Есе

- Есе — художньо-публіцистичний жанр або вид творчої роботи з довільною композиційною побудовою. Дозволяє використовувати в побудові фраз різні прийоми, що підсилюють вплив на читацьке сприйняття: інверсію, антитезу, асоціативні ряди, метафоричні узагальнення, іронію та інші види іносказання. Заключна частина есе не завжди містить висновок.
- В есе відбивається суб'єктивна авторська позиція щодо порушеної в темі проблеми. В есе доречне вживання припущень, риторичних питань, фразеологізмів. Вони надають мові експресивності й стилістичної виразності.
- Формі есе властиво міркування з елементами аналізу.

Мета есе — спонукання читачів до роздумів.

Твір-роздум

- Твір-роздум — творча робота на задану тему, що має чітку структуру з обов'язковим вступом, змістовною частиною і висновком.
- У творі ця тема піддається об'єктивному аналізу.

* Форма твору залежить від його типу: оповідання, опису, міркування, порівняльної характеристики або аналізу художнього тексту.

Твір розвиває навички усного та писемного мовлення.

Опрацювання пам'ятки «Правила написання креативного есе».

ПАМ'ЯТКА

«Правила написання креативного есе»

1. Тільки позитивна мова (описувати краще те, що є, а не те, чого немає).
2. Слова-зв'язки (вони допомагають плавно переходити з однієї частини до іншої).
3. Різна структура речень. (Читати речення однакової структури нудно. Додайте кілька інверсій. Складіть речення різні завдовжки.)
4. Зрозумілі слова. (Розумійте значення слів, які ви вживаєте в есе. Ви пишете, щоби вразити змістом, а не словниковим запасом. Вишуканість гарна, але в міру.)
5. Різні слова (Використовуйте синоніми.)
6. Лаконічність.
7. Кожне слово важливе (без повторів; кожне речення має нести унікальний зміст).
8. Активна життєва позиція.

Синтаксичний практикум.

— Прочитайте народні прислів'я й вислови видатних людей про щастя та вибір в житті. Поясніть як ви їх розумієте

Не родись багатий та вродливий, а родись при долі та щасливий.

Де є життя, там є й надія.

Де мир і совіт, там життя, як маків цвіт.

Життя біжить — як музика дзвенить.

Життя любить того, хто за нього бореться, а нищить того, хто йому піддається.

Життя закоротке для щастя, а задовге для терпіння.

Життя закоротке для розкоші, а задовге на горі.

Ліпше солом'яне життя, як золота смерть.

Ніхто не знає, що його в житті чекає.

Чоловік змінюється у житті, а по правді життя змінює чоловіка.

Щастя дається тому, хто багато працює (*Леонарда да Вінчі*).

Щастя буває на боці людини працелюбною, як хвилі і вітер бувають на боці кращих плавців (*С. Смайлс*).

Щасливий той, хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вміє ним користуватися (*Г. Сковорода*).

1. Підсумки. Рефлексія. Оцінювання.

Вправа «Незакінчене речення».

Я тримаю в руках клубочок ниток. Нехай ця ниточка, як ниточка Аріадни, об'єднає нас любов'ю наших сердець. А кожен, до кого потрапить клубочок, має сказати своє слово з приводу нашої сьогоднішньої розмови, яка б розпочиналася словами: «Я думаю...», «я хочу...», «мені здається...».

Складання сенкана «Вибір кожного».

Слово вчителя.

— Англійський письменник Філдінг Генрі сказав : «Щасливий той, хто вважає себе щасливим». Ви лише на початку дорослої довгої дороги життя. Хай сьогоднішня наша розмова допоможе вам гідно пройти її. Цінуйте кожен мить свого життя, адже з цих митей, як із цеглинок, і складається наше щастя. Бажаю вам не загубитися на роздоріжжі життя і знайти обрану вами стежину

1. Домашнє завдання та інструктаж до його виконання.

Повторення вивченого.